Arbeidstilsynet

Forskrift om administrative ordninger på arbeidsmiljølovens område (forskrift om administrative ordninger)

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 6. desember 2011 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid, stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1-3 tredje ledd, § 1-4 første ledd, § 1-6, § 2-2, § 3-1 siste ledd, § 3-2 siste ledd, § 4-1, § 4-4 siste ledd, § 4-5, § 5-5, § 6-4 tredje ledd, § 18-3 andre ledd og § 18-9 første og andre ledd.
Tilføyd hjemmel: Delegeringsvedtak 29. juni 2021 nr. 2280.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF endret ved direktiv 2006/100/EF, forordning (EF) nr. 1430/2007, forordning (EF) nr. 755/2008, forordning (EF) nr. 279/2009, forordning (EU) nr. 213/2011) og forordning (EU) nr. 623/2012, vedlegg XVIII nr. 10 (direktiv 2009/104/EF).
Endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1375, 13 mars 2013 nr. 281, 30 des 2013 nr. 1716, 24 feb 2014 nr. 206, 17 mars 2014 nr. 281, 22 des 2014 nr. 1883, 22 des 2015 nr. 1832, 27 juni 2016 nr. 826, 22 des 2016 nr. 1859, 15 mai 2017 nr. 602, 14 des 2018 nr. 1977, 19 juni 2020 nr. 1289 (i kraft 1 juli 2020), 15 des 2021 nr. 3599 (i kraft 1 jan 2022), 10 jan 2022 nr. 35 (i kraft 15 jan 2022), 10 mai 2022 nr. 818, 31 mai 2022 nr. 937 (i kraft 1 juni 2022), 30 sep 2022 nr. 1700 (i kraft 1 jan 2023, endringen endret ved forskrift 13 des 2022 nr. 2195), 1 mars 2023 nr. 275.
Rettelser: 01.10.2013 (EØS-henvisningsfeltet), 15.01.2022 (tegnsetting i lister tilpasset universell utforming).

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

Forskriften gjelder for utøving av offentlig myndighet og administrative ordninger i tilknytning til sikkerhetsopplæring, bedriftshelsetjeneste, sakkyndig virksomhet og regionale verneombud.
Forskriftens § 8-3, § 8-4, § 8-5 og § 9-3, § 9-4, § 9-5, § 14-1 og kapitlene 11 og 12 gjelder ikke for petroleumsvirksomhet til havs og for virksomheter på landanlegg etter rammeforskriften § 6 bokstav e.
Endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1375 (i kraft 1 jan 2013), 30 des 2013 nr. 1716 (i kraft 1 jan 2014), 22 des 2014 nr. 1883 (i kraft 1 jan 2015), 10 jan 2022 nr. 35 (i kraft 15 jan 2022).

§ 1-2. Hvem forskriften retter seg mot

Plikten til å gjennomføre forskriftens krav fremgår av de enkelte bestemmelsene.
Forskriften gjelder også for virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere.

Arbeidstilsynets kommentar

Forskriften får anvendelse overfor virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere. Begrepene «virksomhet» og «arbeidstaker» må her forstås i samsvar med henholdsvis arbeidsmiljøloven § 1-2 første ledd og § 1-8 første ledd.

§ 1-3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

1. 1.

   arbeidsutstyr: tekniske innretninger o.l. som maskiner, løfteredskap,

sikkerhetskomponenter, beholdere, transportinnretninger, apparater, installasjoner, verktøy og enhver annen gjenstand som nyttes ved fremstilling av et produkt eller ved utførelse av arbeid,

2. 2.
   bruk av arbeidsutstyr: arbeidsoperasjoner som igangsetting, stans, montering og demontering, transport, bruk, overvåking, ettersyn, reparasjon, vedlikehold, pass og renhold,
3. 3.
   gamle traktorer: traktorer som brukes eller ventelig vil bli brukt i virksomhet som kommer inn under arbeidsmiljøloven, som veier 500 kg eller mer, og som er levert før 1. september 1964 eller importert utenom forhandler før 1. januar 1967.

Kapittel 2. Godkjenning av bedriftshelsetjeneste

§ 2-1. Plikt til å søke om godkjenning

Bedriftshelsetjeneste som skal bistå arbeidsgiver jf. **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 13**, må innhente godkjenning av Arbeidstilsynet.

§ 2-2. Krav for å bli godkjent

For å bli godkjent må bedriftshelsetjenesten:

a. a.
   samlet sett være i stand til å gi en helhetlig, forebyggende og risikobasert bistand i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, jf. **arbeidsmiljøloven § 3-3** og **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 13**
b. b.
   ha et kvalitetssystem som sikrer at bedriftshelsetjenesten bistår arbeidsgiver som beskrevet i **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 13** på tilfredsstillende måte
c. c.
   ha et kvalitetssystem som sikrer kompetanseutvikling for bedriftshelsetjenestens personale
d. d.
   ha en sammensetning og et faglig personale som er i stand til å gi rådgivning innen følgende kompetanseområder: arbeidsmedisin/arbeidshelse, yrkeshygiene, ergonomi, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø og systematisk HMS-arbeid
e. e.
   ha et faglig personale som dekker minimum tre årsverk. De enkelte fagområder (arbeidsmedisin, yrkeshygiene, ergonomi og psykososialt-organisatorisk) må være dekket med minimum 30 % av et årsverk.

Arbeidstilsynet kan i særlige tilfeller godkjenne en bedriftshelsetjeneste som ikke oppfyller kravene i første ledd bokstav d og e.

Endret ved forskrift **30 sep 2022 nr. 1700** (i kraft 1 jan 2023, endringen endret ved forskrift **13 des 2022 nr. 2195**).

Arbeidstilsynets kommentar

Kommentar

Arbeidstilsynets godkjenningsenhet kan kontrollere om bedriftshelsetjenesten oppfyller kravene for godkjenning både før godkjenning gis, og i løpet av de fem årene godkjenningen gjelder for.

Det følger av **arbeidsmiljøloven § 18-6 sjette ledd** at Arbeidstilsynet kan stille vilkår som anses nødvendig i forbindelse med at godkjenning gis. Arbeidstilsynet kan for eksempel sette vilkår for godkjenningen at bedriftshelsetjenesten må melde fra til Arbeidstilsynet dersom kravene for godkjenningen etter § 2-2 bortfaller eller endrer seg.

Siste ledd bestemmelsen er en unntaksbestemmelse som bare kommer til anvendelse i særlige tilfeller. Unntaksbestemmelsen gjelder alle typer bedriftshelsetjenester.

Bestemmelsen gir åpning for at bedriftshelsetjenesten kan godkjennes selv om kravene i bokstav d. og/eller e. ikke fullt ut er oppfylt. Dette gjelder i særlige tilfeller hvor bedriftshelsetjenesten ikke selv klarer å oppfylle omfanget av fagområdene, men kan innhente relevant faglig kompetanse utenfra. Det er en forutsetning for godkjenning at kravene til å dekke fagområder er oppfylt.

Bedriftshelsetjenesten må dokumentere at den samarbeider med ett eller flere relevante kompetansemiljøer som dekker manglende fagområder.

Et særlig tilfelle kan være at bedriftshelsetjenesten er lokalisert i et område hvor det er lite kundegrunnlag, og hvor det ikke er mulig å få tak i personer med relevant fagkompetanse. De særlige tilfellene må være forhold som bedriftshelsetjenesten har liten eller ingen mulighet til å påvirke.

Til bokstav a

Kravet om at bedriftshelsetjenesten samlet sett må være i stand til å gi en helhetlig og forebyggende bistand, innebærer at bedriftshelsetjenesten må være organisert i en tjeneste. Dette innebærer at det må være fastlagte samarbeidsformer mellom personalet i bedriftshelsetjenesten slik at personalet utgjør et fagmiljø og er i stand til å bistå med alle de forholdene som er beskrevet i **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 13-2**.

Med helhetlig menes at bedriftshelsetjenesten må kunne vurdere arbeidsmiljøet i virksomheten fra aktuelle fagvinklinger som arbeidsmedisin eller arbeidshelse, sikkerhet, yrkeshygiene, ergonomi og organisatoriske og psykososiale forhold og hvordan disse samlet sett påvirker arbeidstakerne.

«Helhetlig og forebyggende» må ses i sammenheng med de øvrige kvalifikasjonskravene som stilles i bokstavene b–d.

Til bokstav b

Kravet om kvalitetssystem må ses i sammenheng med de oppgavene bedriftshelsetjenesten skal ha, se **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 13-2** og **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 13-3**. Kravet må også ses i sammenheng med de øvrige kvalifikasjonskravene som stilles i bestemmelsen. Dette innebærer at systemet som et minimum må omfatte områdene som beskrives i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning §§ 13-2 og 13-3, plan for kontinuerlig kompetanseutvikling av bedriftshelsetjenestens personale og årlig rapport om gjennomførte aktiviteter.

I forbindelse med søknad om godkjenning må det legges ved dokumentasjon som viser hvordan bedriftshelsetjenestens kvalitetssystem sikrer at kravene i bestemmelsen etterkommes.

Forskriften stiller ikke krav om sertifisering av kvalitetssystemet.

Til bokstav c

Kvalitetssystemet må dokumentere og sikre løpende kompetanseutvikling av bedriftshelsetjenestens personale. Dette innebærer at systemet skal sikre at bedriftshelsetjenestens bistand til enhver tid er faglig tilfredsstillende.

Til bokstav d

For å sikre at bedriftshelsetjenesten er i stand til samlet sett å gi en helhetlig og forebyggende bistand, stilles det her krav til sammensetningen av personalets kompetanse innen områdene som forskriften oppstiller.

Alt faglig personale i bedriftshelsetjenester bør ha kunnskap om

- arbeidsmiljølovgivningen og arbeidsmiljøet som helhet
- systematisk HMS-arbeid
- grunnleggende organisasjonsforståelse
- generell kartlegging og risikovurdering
- kommunikasjon og formidling
- grunnleggende forskningsmetoder og hvor relevant kunnskap om fagområdene finnes

Aktuelle yrkesgrupper som kan utgjøre bedriftshelsetjenestens faglige personale er lege, sykepleier, fysioterapeut, ergoterapeut, psykolog, yrkeshygieniker og verneingeniør. Sammensetningen av personalets kompetanse vil være avgjørende for om den enkelte bedriftshelsetjenesten oppfyller kravet til «faglig personale». Det forutsettes at personalet samlet sett har kunnskap om årsakssammenhenger mellom arbeidsmiljøbetingelser, arbeidsmiljøeksponering og helseeffekter.

Kompetanseområdet systematisk HMS-arbeid innebærer særlig kunnskap om og forståelse av

- hvordan innføre og utøve systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid
- oppbygning, vedlikehold og revidering av system for internkontroll HMS
- fortløpende kartlegginger og risikovurderinger av arbeidsmiljøet
- hvordan fremme forbedringsarbeid gjennom systematiske forebyggende tiltak
- system for registrering og håndtering av avvik

Kompetanseområdet organisatorisk arbeidsmiljø innebærer særlig kunnskap om og forståelse av

- hvordan organisering og styring av virksomheter påvirker arbeid og helse
- hvordan virksomhetens arbeidsbetingelser som arbeidets art, organisering, teknologi, lønnssystem, arbeidstidsordninger, ledelse, medvirkning med mer påvirker virksomhetens arbeidsmiljø
- metoder for kartlegging og risikovurdering av ulike organisatoriske arbeidsmiljøforhold
- systematisk forebygging, håndtering og oppfølging av organisatoriske risikofaktorer
- organisatoriske endringer og omstillingsprosesser

Kompetanseområdet arbeidsmedisin/arbeidshelse innebærer særlig kunnskap om og forståelse av

- hvordan fysiske, kjemiske, biologiske, psykiske og organisatoriske forhold i arbeidsmiljøet virker inn på individets helse
- toksikologi
- epidemiologi
- metoder for kartlegging og risikovurdering av uheldige arbeidsmiljøforhold
- hvordan utrede, undersøke og gi råd til arbeidstakere med arbeidsrelaterte sykdommer
- målrettet helseovervåkning

Kompetanseområdet yrkeshygiene innebærer særlig kunnskap om og forståelse av

- kjemiske, fysiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer
- metoder for kartlegging og risikovurdering av ulike eksponeringer, samt vurdering av måleresultater og statistikk
- forebyggende tiltak for å redusere eksponering for helseskadelige agens, inkludert substitusjon og ventilasjonsteknikk
- personlig verneutstyr og bruk av dette
- vurdering av helsemessige konsekvenser ved eksponering for kjemiske, biologiske og fysiske agens

Kompetanseområdet ergonomi innebærer særlig kunnskap om og forståelse av

- muskel- og skjelettapparatet, samt konsekvenser ved påvirkning av dette
- samspillet mellom mennesket og omgivelsene i arbeidsmiljøet
- årsaker til arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og sykdom
- faktorer av betydning for ergonomi, som belysning, støy, vibrasjoner, mekanikk og fysiske krefter
- metoder for kartlegging og risikovurdering av uheldige ergonomiske forhold
- kartlegging av ansattes arbeidsevne som innebærer en funksjonsvurdering relatert til aktuelle arbeidskrav
- forebyggende tiltak og rådgivning til ansatte vedrørende muskel- og skjelettplager

Kompetanseområdet psykososialt arbeidsmiljø innebærer særlig kunnskap om og forståelse av:

- hvordan virksomhetens organisatoriske arbeidsbetingelser påvirker det psykososiale arbeidsmiljøet
- metoder for kartlegging og risikovurdering av ulike psykososiale arbeidsmiljøforhold
- systematisk forebygging, intervensjon og oppfølging av psykososiale risikofaktorer
- betydningen av integritet og verdighet
- betydningen av kommunikasjon og mellommenneskelige relasjoner

Til bokstav e

Bestemmelsen oppstiller et volumkrav for det faglige personalet samlet sett i bedriftshelsetjenesten. I tillegg gir bestemmelsen anvisning på volumkrav for hvert av de enkelte fire fagområdene.

Innenfor disse fire fagområdene må personalet ha relevant formell og godkjent utdannelse og fortrinnsvis minimum fullført utdannelse på høgskolenivå. Faglig personale som utgjør fagområdet arbeidsmedisin, må ha autorisasjon som lege.

§ 2-3. Krav til obligatorisk opplæring om bedriftshelsetjenestens formål og rolle

Bedriftshelsetjenesten skal sørge for at bedriftshelsetjenestens personale, herunder innleid personale og selvstendige, får obligatorisk opplæring om bedriftshelsetjenestens formål og rolle. Opplæringen skal

a. a.
   gi bedriftshelsetjenestens personale forståelse for det juridiske grunnlaget for bedriftshelsetjenesten
b. b.
   gi bedriftshelsetjenestens personale forståelse for bedriftshelsetjenestens oppdrag og kjerneoppgaver.

Annen utdanning eller opplæring med tilsvarende innhold kan erstatte den obligatoriske opplæringen.
Endret ved **forskrifter 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), **30 sep 2022 nr. 1700** (i kraft 1 jan 2023).

Arbeidstilsynets kommentar

Formålet med bestemmelsen er å gi ansatte og andre i bedriftshelsetjenesten bedre forståelse av at bedriftshelsetjenestens lovpålagte roller og oppgaver, skal være et forebyggende arbeidsmiljøtiltak. Arbeidstilsynet, STAMI og partene i arbeidslivet har utarbeidet konkrete læringsmål for den obligatoriske opplæringen.

Kravet til obligatorisk opplæring omfatter alle som skal arbeide i bedriftshelsetjenesten. Også personer som er selvstendige oppdragstakere og innleide.

Opplæringen kan for eksempel gjennomføres som bedriftsinterne kurs, ved eksterne kursholdere eller på annen måte. Opplæringen kan gjennomføres digitalt eller fysisk.

Bedriftshelsetjenesten må kunne dokumentere at ansatte, innleide og andre, har gjennomført opplæring som svarer til læringsmålene. Dersom bedriftshelsetjenesten ikke kan dokumentere at opplæringen er gjennomført, eller det er tvil om at opplæringen er gjennomført, vil Arbeidstilsynet kunne gi pålegg om at opplæringen skal gjennomføres.

Ansatte, innleide og andre som har gjennomgått opplæring eller utdanning med tilsvarende innhold, kan få fritak fra kravet om obligatorisk opplæring. Med tilsvarende menes innhold som helt eller i vesentlig grad svarer til læringsmålene. Arbeidsgiver har ansvar for å vurdere om innholdet oppfyller læringsmålene. Arbeidstilsynet kan kontrollere om annen utdanning eller opplæring i tilstrekkelig grad svarer til læringsmålene. Det kan gis pålegg om å gjennomføre opplæring i henhold til **§ 2-3** der Arbeidstilsynet finner at tilsvarende innhold ikke svarer til læringsmålene.

Kravet om obligatorisk opplæring er et løpende krav som vil bli kontrollert ved tilsyn. Ved godkjenning av bedriftshelsetjenester etter **§ 2-1 i forskrift om administrative ordninger** vil obligatorisk opplæring for bedriftshelsetjenestens personale praktiseres som et vilkår for godkjenningen, og bedriftshelsetjenesten vil få en frist fra godkjenningstidspunktet til å gjennomføre opplæring for personale som ikke oppfyller kravet.

§ 2-4. Krav til bedriftshelsetjenestens bistand

Bedriftshelsetjenesten plikter å innrette sin bistand til virksomheten med utgangspunkt i de risikoforhold i virksomheten som har utløst plikt til bedriftshelsetjeneste. Bedriftshelsetjenestens samlede bistand skal ha fokus på det forebyggende arbeidshelse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsarbeidet.
Bedriftshelsetjenestens bistand skal være i samsvar med **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 13-2** og **§ 13-3**. Bedriftshelsetjenesten skal herunder bistå arbeidsgiver med de forhold som er listet opp i § 13-2 a-h, og i samarbeid med arbeidsgiver bistå med å utarbeide den dokumentasjonen som følger av § 13-3 a-c.
Bedriftshelsetjenesten skal kunne dokumentere at den bistand som er gitt oppfyller ovennevnte krav, herunder dokumentere hvordan de prioriterer bistanden rettet mot det forebyggende risikobaserte arbeidet i virksomhetene.
Tjenester utover det som følger av første, andre og tredje ledd utgjør tilleggstjenester og må skilles ut som dette.
Omfanget av tilleggstjenester skal dokumenteres i skriftlige beskrivelser av leveranser, eventuelt også i kontrakter og fakturaer.
Opphevet ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), tilføyd ved forskrift **30 sep 2022 nr. 1700** (i kraft 1 jan 2023).

Arbeidstilsynets kommentar

Bedriftshelsetjenesten skal dokumentere at den bistand som gis til virksomhetene tar utgangspunkt i virksomhetens risikoforhold. Den forebyggende bistanden til virksomheten skal prioriteres foran tilleggstjenester.

«Tilleggstjenester» og «annen bistand» er tjenester som ikke er rettet mot arbeidshelse eller forebyggende arbeidsmiljøarbeid, eller ikke inngår i **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 13-2**. Omfanget av tilleggstjenester skal dokumenteres i skriftlige beskrivelser av leveranser, eventuelt også i kontakter og fakturaer.

Dersom arbeidsgiver ønsker å tilby arbeidstakerne generelle helsetiltak eller annen individrettet oppfølging, faller dette utenfor bedriftshelsetjenesten pålagte oppgaver. Dersom arbeidsgiver likevel velger å bruke bedriftshelsetjenesten til generelle helsetiltak, individrettet oppfølging, som for eksempel helsescreening, generelle helsekontroller, livsstilsveiledning, o.l., skal bedriftshelsetjenesten informere om at dette ikke inngår i de lovpålagte oppgavene og må avgrense dette fra bedriftshelsetjenestens primære arbeid.

§ 2-5. Tilsyn og varighet av godkjenning

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at bedriftshelsetjenesten oppfyller kravene i § 2-2, § 2-3 og § 2-4.
Arbeidstilsynet gir godkjenning for en periode på fem år. Arbeidstilsynet kan trekke godkjenningen tilbake dersom kravene ikke lenger er oppfylt, eller hvis de ikke oppfylles innen en fastsatt frist.
Tilføyd ved forskrift 30 sep 2022 nr. 1700 (i kraft 1 jan 2023).

Arbeidstilsynets kommentar

Arbeidstilsynet kan også gi godkjenning for en kortere periode enn fem år der det er ønskelig å følge utviklingen av den enkelte bedriftshelsetjenesten tettere.

Kapittel 3. Regionale verneombud for bygge- og anleggsvirksomhet

§ 3-1. Oppnevning og avsetting av regionale verneombud

Regionale verneombud skal virke i virksomheter som nevnt i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 5.
Regionale verneombud for byggevirksomhet oppnevnes av Fellesforbundet. Regionale verneombud for anleggsvirksomhet oppnevnes av Norsk Arbeidsmandsforbund. De regionale verneombudene tilsettes i forbundene. Forbundene gir melding til Fondsstyret om hvem som er oppnevnt.
Regionale verneombud skal virke på heltid. De oppnevnes for fire år av gangen.
Fondsstyret påser at de oppnevnte regionale verneombudene har de kvalifikasjonene som kreves etter § 3-3.
Fondsstyret gir deretter melding om hvem som er oppnevnt til regionalt verneombud til Arbeidstilsynets regionkontorer, vedkommende forbund og vedkommende arbeidsgiverorganisasjoner. De virksomheter som omfattes av ordningen gis melding om hvem som er oppnevnt som regionalt verneombud i forbindelse med innkreving av avgiften.
Fondsstyret for den regionale verneombudsordningen kan bestemme at et regionalt verneombud skal fratas vervet, dersom vedkommende åpenbart og vedvarende ikke utfører de oppgaver som er pålagt gjennom denne forskriften eller grovt har misbrukt vervet.
Vedkommende anses som regionalt verneombud inntil det på tilsvarende måte blir gitt melding om nyoppnevning eller at verneombudet er løst fra vervet.
Endret ved forskrifter 30 des 2013 nr. 1716 (i kraft 1 jan 2014), 24 feb 2014 nr. 206.

Arbeidstilsynets kommentar

For begrepet «bygge- og anleggsvirksomhet», se definisjon i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 1-4 med kommentarer.

Forbundene har myndighet til å oppnevne regionale verneombud.

§ 3-2. Områdeinndeling og antall verneombud

Fondsstyret fastsetter ved enstemmig vedtak det geografiske området for regionale verneombud for byggevirksomhet og for anleggsvirksomhet og antallet regionale verneombud. Som hovedregel skal det være ett regionalt verneombud for byggevirksomhet og ett for anleggsvirksomhet i hvert av områdene.

§ 3-3. Kvalifikasjoner

Regionale verneombud skal ha minst tre års erfaring fra arbeid innenfor en av de faggrupper de skal være regionale verneombud for.
De skal også ha minst tre års erfaring som tillitsvalgt, herav minst to år som verneombud.

§ 3-4. Forbundenes oppgaver

Forbundene skal utarbeide planer for de regionale verneombudenes virksomhet. Planene skal godkjennes av Fondsstyret.
Forbundene skal avgi rapporter til Fondsstyret når styret ber om det.
Forbundene utarbeider en samlet årsrapport for sine verneombud til Fondsstyret.

§ 3-5. Instrukser

Fondsstyret kan kreve at forbundene utarbeider instrukser for de regionale verneombudene. Instruksene skal godkjennes av Fondsstyret.
Fondsstyret fastsetter instruks for innkreving av avgiften.

§ 3-6. Fondsstyret

Fondet ledes av et styre med fem medlemmer, hvorav to medlemmer oppnevnes av arbeidstakernes organisasjoner, to medlemmer av arbeidsgivernes organisasjoner, og et medlem av Arbeidstilsynet som er styrets leder.
Fondsstyrets medlemmer oppnevnes for to år av gangen.
Departementet fastsetter honorar til styrets medlemmer.
Fondsstyret skal utarbeide årsrapport om de regionale verneombudenes virksomhet. Årsrapporter, planer og årsregnskap sendes de relevante hovedorganisasjonene, Arbeidstilsynet og departementet.
Fondsstyret kan fatte vedtak om at det kan iverksettes utredninger, analyser og prosjekter som de regionale verneombudene kan gjøre seg nytte av i sitt arbeid.

Arbeidstilsynets kommentar

Foruten styrets leder fra Arbeidstilsynet består Fondsstyret av medlemmer fra Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund på arbeidstakersiden og fra NHO og Maskinentreprenørenes forbund (MEF) på arbeidsgiversiden.

§ 3-7. Dekning av utgifter ved de regionale verneombudenes virksomhet

Fondsstyret fastsetter hvert år refusjonen til fagforbundene av lønns- og sosiale utgifter for de regionale verneombudene.
Det fastsettes likeledes satser for refusjonen av øvrige utgifter slik som reise, diett og informasjonsmateriell.
Vedkommende fagforbund dekker utgiftene til kontorhold, utstyr og opplæring av de regionale verneombudene.
Fondsstyret kan likevel enstemmig vedta å refundere utgifter til opplæring, dersom dette finnes rimelig av hensyn til opplæringens art og omfang.

§ 3-8. Klage

Fondsstyrets vedtak kan påklages til departementet.

Arbeidstilsynets kommentar

Klagen saksbehandles i tråd med reglene i forvaltningsloven.

Kapittel 4. Regionale verneombud for overnattingsvirksomheter, serveringsvirksomheter, rengjøringsvirksomheter, mfl.

§ 4-1. Oppnevning og ansettelse av regionale verneombud

Regionale verneombud skal virke i de virksomheter som nevnt i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 6.
De regionale verneombudene ansettes i og oppnevnes av Arbeidstilsynet. Før ansettelse skal Arbeidstilsynet innhente tilrådning fra fondsstyret, jf. § 4-2.
De regionale verneombudene oppnevnes for fire år av gangen, og skal virke på heltid.
Arbeidstilsynet har ikke instruksjonsmyndighet overfor de regionale verneombudene hva angår utførelsen av vervet som regionalt verneombud.
Fondsstyret skal utarbeide generell instruks for utøvelsen av vervet som regionalt verneombud, og kan for øvrig instruere de regionale verneombudene i sitt virke.

§ 4-2. Fondsstyret

Fondet ledes av et styre med fem medlemmer med personlige varamedlemmer. To av styrets medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnes av arbeidstakernes organisasjoner og to av styrets medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnes av arbeidsgivernes organisasjoner. Arbeidstilsynet skal oppnevne ett nøytralt medlem samt personlig varamedlem, som skal være styrets leder.
Fondsstyrets medlemmer oppnevnes for to år av gangen. Departementet fastsetter honorar til styrets medlemmer.

§ 4-3. Fondsstyrets oppgaver

Fondsstyret fastsetter antall regionale verneombud for bransjene som er omfattet av forskriften og deres geografiske virkeområde, på bakgrunn av hva som anses å være behovet i hver bransje. Vedtak om økning av antall regionale verneombud krever enstemmighet i Fondsstyret.
Fondsstyret innkrever avgiften etter § 14-3, og fastsetter hvor stor del av den innkrevde avgiften som skal gå til dekning av utgifter til de regionale verneombudenes virksomhet i hver av de bransjene som er omfattet av ordningen. Med mindre det er enighet i styret om noe annet, skal midlene fordeles forholdsmessig etter hvor mye som er innkrevd i respektive bransjer.
Fondsstyret skal i forbindelse med innkreving av avgiften gi melding til virksomhetene om hvem som er oppnevnt som regionalt verneombud.
Fondsstyret kan bestemme at et regionalt verneombud skal fratas vervet før utløpet av fireårsperioden, dersom verneombudet åpenbart og vedvarende ikke utfører de oppgaver som er pålagt gjennom denne forskriften eller grovt har misbrukt vervet.
Fondsstyret skal utarbeide generelle retningslinjer for de regionale verneombudene, jf. § 4-1.
Fondsstyret kan bestemme at det skal iverksettes utredninger, analyser og prosjekter som de regionale verneombudene kan gjøre seg nytte av i sitt arbeid.
Endret ved forskrifter 30 des 2013 nr. 1716 (i kraft 1 jan 2014), 15 mai 2017 nr. 602 (i kraft 1 jan 2018).

§ 4-4. Bransjevise arbeidsutvalg

Fondsstyret kan opprette bransjevise arbeidsutvalg og bestemme at de helt eller delvis skal ha myndighet som nevnt i **§ 4-3** tredje til sjette ledd.

§ 4-5. Refusjon av utgifter mv.

Fondsstyret fastsetter hvert år refusjon til Arbeidstilsynet av lønns- og sosiale utgifter for de regionale verneombudene.
Fondsstyret fastsetter felles satser for bransjene til dekning av øvrige utgifter, slik som reise, diett og informasjonsmateriell.
Arbeidstilsynet dekker utgifter til kontorhold, utstyr og opplæring av de regionale verneombudene. Fondsstyret kan likevel enstemmig vedta å refundere utgifter til opplæring, dersom dette finnes rimelig av hensyn til opplæringens art og omfang.
Endret ved **forskrift 24 feb 2014 nr. 206**.

§ 4-6. Årsrapporter

Regionale verneombud skal innen 1. februar hvert år sende rapport til fondsstyret om sin virksomhet det foregående året.
Fondsstyret skal innen 1. april hvert år utarbeide årsrapport om ordningen i det foregående året, inkludert årsregnskap, instrukser og rapporter fra de regionale verneombudene.
Årsrapporter, planer og årsregnskap sendes de relevante hovedorganisasjonene, Arbeidstilsynet og departementet.
Endret ved **forskrift 24 feb 2014 nr. 206**.

§ 4-7. Sekretariat

Arbeidstilsynet er sekretariat for fondsstyret.

Kapittel 5. Tvisteløsning om verneombud og arbeidsmiljøutvalg for laste- og lossearbeidere i havner

§ 5-1. Tvist om antall verneombud i havner

Arbeidstilsynet fastsetter antall verneombud, dersom partene ikke blir enige, jf. **forskrift om organisering ledelse og medvirkning kapittel 4**.

§ 5-2. Tvist om arbeidsmiljøutvalgs størrelse og arbeidsgiverrepresentasjon i havner

Arbeidstilsynet avgjør arbeidsmiljøutvalgets størrelse eller om hvilke arbeidsgivere som skal være representert i utvalget, dersom partene ikke blir enige, jf. **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 4**.

Kapittel 6. Krav til typeprøving og typegodkjenning av gamle traktorer

§ 6-1. Typeprøving, beregning og vurdering av gamle traktorer

Typeprøving, styrkemessig beregning og vurdering som foretas av teknisk kontrollorgan, skal utføres etter spesifikasjoner godtatt av Arbeidstilsynet.

Arbeidstilsynets kommentar

Bestemmelsen gjelder for gamle traktorer slik de er definert i forskriftens § 1-3 nr. 3.

Godtatt typeprøvingsmetode er for eksempel OECDs normer for offisiell prøving av jordbrukstraktorer (dynamisk eller statisk styrkeprøve).

Beregning eller vurdering av førervernets styrke vil kunne godtas som grunnlag for typegodkjenning dersom det blir gjort på basis av normene nevnt ovenfor.

Arbeidstilsynet kan også godta forenklede prøvingsmetoder basert på OECD-normene. Dette kan for eksempel være aktuelt når et førervern som er styrkeprøvet på en traktortype, skal tilpasses og prøves på andre traktortyper.

§ 6-2. Typegodkjenning av førervern på gamle traktorer

Førervernet skal være typegodkjent av Arbeidstilsynet.
Når Arbeidstilsynet foretar typegodkjenning av førervern på gamle traktorer kan den tidsbegrenses eller trekkes tilbake.

§ 6-3. Godtatt teknisk kontrollorgan for typegodkjenning av førervern på gamle traktorer

Arbeidstilsynet godtar teknisk kontrollorgan som skal typegodkjenne førervernet. For at typegodkjenning kan gis skal førervernet være styrkemessig vurdert, beregnet eller typeprøvd.

Kapittel 7. Krav til sertifiseringsorgan

Overskrift endret ved **forskrift 27 juni 2016 nr. 826** (i kraft 1 juli 2016).

§ 7-1. Utpeking av og krav til sertifiseringsorgan som skal sertifisere opplæringsvirksomhet - arbeidsutstyr

Arbeidstilsynet skal utpeke sertifiseringsorgan som skal sertifisere opplæringsvirksomhet for bruk av arbeidsutstyr. For å bli utpekt som sertifiseringsorgan, skal følgende krav oppfylles:

a. a.
   sertifiseringsorganet skal ha det nødvendige personale til rådighet, og skal ha de hjelpemidler som trengs for å kunne utføre administrative og tekniske oppgaver i forbindelse med sertifiseringen på forsvarlig måte,

b. b.
   sertifiseringsorganet skal utføre sertifiseringen med størst mulig faglig integritet og dyktighet. Personalet skal ikke la seg utsette for noen form for påtrykk eller tilskyndelser, særlig av økonomisk art, som kan påvirke vurderingen eller resultatene av sertifiseringen,

c. c.
   sertifiseringsorganet, dets leder og personalet som skal utføre sertifiseringen, skal ikke drive opplæringsvirksomhet eller delta i opplæring,

d. d.
   sertifiseringsorganet skal ha prosedyrer for å kunne bedømme, innvilge, opprettholde, utvide, oppheve og trekke tilbake sertifisering,

e. e.
   det personalet som skal utføre sertifiseringen skal ha god teknisk og faglig bakgrunn, tilstrekkelig kjennskap til og erfaring med bruk av det arbeidsutstyret som sikkerhetsopplæringen omfatter og den ferdighet som kreves for å kunne utferdige sertifikater,

f. f.
   sertifiseringsorganets personale skal være upartiske og objektive. Personalets avlønning skal ikke være avhengig av antall sertifiseringer som blir utført, eller av resultatene,

g. g.
   sertifiseringsorganet skal tegne ansvarsforsikring,

h. h.
   sertifiseringsorganet har taushetsplikt med hensyn til alle opplysninger det får kjennskap til under utførelsen av sitt arbeid. Dette gjelder ikke overfor de myndigheter som fører tilsyn med forskriften.

Arbeidstilsynet kan gi pålegg om retting innen en fastsatt frist eller trekke tilbake utpekingen, dersom et sertifiseringsorgan ikke lenger oppfyller kravene som er nevnt i første ledd eller på annen måte opptrer i strid med regelverket.
Endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013).

Arbeidstilsynets kommentar

De som ønsker å bli utpekt som sertifiseringsorgan, må sende en søknad om det til Arbeidstilsynet.

For at virksomheten skal bli utpekt som sertifiseringsorgan, stiller Arbeidstilsynet vilkår om at sertifiseringsorganet medvirker i Samarbeids Gruppen for Sertifiseringsorganer (SGS, internettadresse: www.sert555.no), der samtlige sertifiseringsorgan deltar og samarbeider for å sikre enhetlig praksis og lik forståelse av regelverket.

§ 7-2. Utpeking av og krav til sertifiseringsorgan som skal sertifisere sakkyndig virksomhet - arbeidsutstyr

Arbeidstilsynet skal utpeke sertifiseringsorgan som skal sertifisere sakkyndig virksomhet. For å bli utpekt som sertifiseringsorgan, skal følgende krav oppfylles:

a. a.
   sertifiseringsorganet skal ha det nødvendige personale til rådighet, og skal ha de hjelpemidler som trengs for å kunne utføre administrative og tekniske oppgaver i forbindelse med sertifiseringen på forsvarlig måte,

b. b.

sertifiseringsorganet skal utføre sertifiseringen med størst mulig faglig integritet og dyktighet. Personalet skal ikke la seg utsette for noen form for påtrykk eller tilskyndelser, særlig av økonomisk art, som kan påvirke vurderingen eller resultatene av sertifiseringen,

c. c.
sertifiseringsorganet, dets leder og personalet som skal utføre sertifiseringen, skal ikke være sakkyndig virksomhet eller delta i sakkyndig kontroll,

d. d.
sertifiseringsorganet skal ha prosedyrer for å bedømme, innvilge, opprettholde, utvide, oppheve og trekke tilbake sertifisering,

e. e.
det personalet som skal utføre sertifiseringen, skal ha god teknisk og faglig bakgrunn, tilstrekkelig teoretisk kunnskap og praktisk erfaring med bruk og vedlikehold av det arbeidsutstyret som den sakkyndige virksomheten skal kontrollere, den ferdighet som kreves for å kunne utferdige sertifikater,

f. f.
sertifiseringsorganets personale skal være upartiske og objektive. Personalets avlønning skal ikke være avhengig av antall sertifiseringer som blir utført, eller av resultatene,

g. g.
sertifiseringsorganet skal tegne ansvarsforsikring,

h. h.
sertifiseringsorganet har taushetsplikt med hensyn til alle opplysninger det får kjennskap til under utførelsen av sitt arbeid. Dette gjelder ikke overfor de myndigheter som fører tilsyn med forskriften.

Arbeidstilsynet kan gi pålegg om retting innen en fastsatt frist eller trekke tilbake utpekingen, dersom et sertifiseringsorgan ikke lenger oppfyller kravene som er nevnt i første ledd eller på annen måte opptrer i strid med regelverket.
Endret ved **forskrift 30 des 2013 nr. 1716** (i kraft 1 jan 2014).

Arbeidstilsynets kommentar

De som ønsker å bli utpekt som sertifiseringsorgan, sender en søknad om det til Arbeidstilsynet.

For at virksomheten skal bli utpekt som sertifiseringsorgan, stiller Arbeidstilsynet vilkår om at sertifiseringsorganet medvirker i **S**amarbeids **G**ruppen for **S**ertifiseringsorganer (SGS, internettadresse: www.sert555.no), der samtlige sertifiseringsorgan deltar og samarbeider for å sikre en enhetlig praksis og lik forståelse av regelverket.

§ 7-3. (Opphevet)

Tilføyd ved **forskrift 27 juni 2016 nr. 826** (i kraft 1 juli 2016), endret ved **forskrift 22 des 2016 nr. 1859** (i kraft 1 jan 2017), opphevet ved **forskrift 19 juni 2020 nr. 1289** (i kraft 1 juli 2020).

Arbeidstilsynets kommentar

Sertifiseringsorganet må være akkreditert i henhold til denne bestemmelsen, produsentforskriften kapittel 4 og ISO/IEC 17065.

Sertifikatet bør som hovedregel utstedes på bakgrunn av fullskalatesting av produktet hos sertifiseringsorganet. Dersom fullskalatesting ikke er gjennomførbart, bør sertifiseringsorganet kontrollere at produktet er i samsvar med de beregninger som er gjort av produsent, og utføre testing av produktets lastbærende komponenter, i henhold til egenutviklede prosedyrer.

Bestemmelsen stiller krav om at sertifiseringsorganet årlig skal kontrollere det sertifiserte produktet. Den årlige kontrollen skal bidra til å avdekke om det er gjort endringer på produktet som kan ha innvirkning på styrke, stabilitet og verneeffekt, herunder dimensjoner (eksempelvis godstykkelser) på komponenter.

Kontrollen bør tas av prøveeksemplar fra produsent eller leverandør og kontrollere at egenskapene stemmer overens med det sertifiserte produktet. Minst fem viktige, ulike komponenter av produktet bør testes. For enklere produkter kan en kontroll av færre komponenter gjennomføres. I løpet av sertifikatets gyldighetsperiode bør alle komponenter som har betydning for produktets styrke og stabilitet ha vært gjenstand for kontroll.

Kapittel 8. Krav til opplæringsvirksomhet og sakkyndig virksomhet

§ 8-1. Krav til opplæringsvirksomheter som skal drive sertifisert sikkerhetsopplæring i bruk av arbeidsutstyr

Virksomhet som skal drive sertifisert sikkerhetsopplæring i henhold til forskrift om utførelse av arbeid **kapittel 10**, skal være sertifisert av et sertifiseringsorgan.
Virksomheten skal oppfylle minst følgende krav:

a. a.
   opplæringen skal drives i henhold til planer for sikkerhetsopplæring,
b. b.
   kravene i **forskrift om utførelse av arbeid § 10-2** skal oppfylles,
c. c.
   den som skal utføre sikkerhetsopplæringen, skal ha nødvendige kunnskaper og erfaring for å gjennomføre opplæringen,
d. d.
   den skal ha kunnskap om gjeldende lover, forskrifter og standarder på det aktuelle området,
e. e.
   den skal bare bruke arbeidsutstyr under sikkerhetsopplæringen som er i samsvar med kravene i denne forskriften,
f. f.
   den skal ha kapasitet for sikkerhetsopplæringen,
g. g.
   sikkerhetsopplæringen skal organiseres uavhengig av virksomhetens øvrige aktivitet,
h. h.
   den skal disponere nødvendige lokaler og utstyr,
i. i.
   den skal så langt det er rimelig og mulig kunne tilrettelegge opplæringen slik at personer med funksjonshemming også kan gis sikkerhetsopplæring hvis funksjonshemmingen ikke er til hinder for å utføre arbeidet,
j. j.
   den skal kunne avholde egnethetsprøve og prøveperiode for borger fra annet EØS-land eller Sveits som søker Arbeidstilsynet om tillatelse etter **§ 9-1** og **§ 9-2**,
k. k.
   den skal avholde avsluttende prøver etter gjennomgått sikkerhetsopplæring,
l. l.
   den skal ha de nødvendige forutsetninger for å kunne utstede dokumentasjon for bestått sikkerhetsopplæring,
m. m.
   den skal sørge for å registrere opplærte personer i registre med nødvendig konsesjon,
n. n.
   den skal ha forsikring for personskade som kan oppstå i forbindelse med sikkerhetsopplæringen.

Oppfyllelse av kravene i annet ledd skal dokumenteres.
Endret ved **forskrifter 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), **22 des 2014 nr. 1883** (i kraft 1 jan 2015), **27 juni 2016 nr. 826** (i kraft 1 juli 2016).

Arbeidstilsynets kommentar

Opplæringen forutsettes gjennomført enten

- i videregående skole,
- internt i bedriften eller
- av virksomhet som arrangerer kurs

Disse virksomhetene eller bedriftene skal være sertifisert av et sertifiseringsorgan

Til bokstav j

Bestemmelsen innebærer at opplæringsvirksomheten må kunne avholde egnethetsprøve og prøveperiode for å bli sertifisert av et sertifiseringsorgan. Som hovedregel vil opplæringsvirksomhetene som oppfyller de øvrige kravene i bestemmelsen også oppfylle kravene i bokstav j. I vurderingen av om sertifisering skal gis, er det ikke nødvendig med en vurdering av alle kravene i § 8-1, men kun en vurdering av om virksomheten har kompetanse til å gjennomføre egnethetstest og prøveperiode.

Arbeidstilsynets retningslinjer omhandler den nærmere gjennomføringen av egnethetsprøve og prøveperiode. Det kan kreves gebyr for å avholde egnethetsprøve eller prøveperiode og dette er nærmere omtalt i retningslinjene.

Til bokstav m

Bestemmelsen skal forstås slik at det stilles krav til at registerfører er uavhengig av den sertifiserte virksomheten for sikkerhetsopplæring av arbeidsutstyr. Registerfører har ansvar for å kontrollere at grunnlaget for kompetansebeviset er riktig i forhold til gjeldende krav, utgi kompetansebeviset, samt føre register over gyldige kompetansebevis. Virksomhet som fører register er underlagt Arbeidstilsynets tilsynsmyndighet, jf. arbeidsmiljøloven kapittel 18.

§ 8-2. Kompetansebevis for sertifisert sikkerhetsopplæring i bruk av arbeidsutstyr

Virksomhet som driver sikkerhetsopplæring i bruk av arbeidsutstyr som nevnt i **forskrift om utførelse av arbeid § 10-3**, skal sørge for at det blir utstedt kompetansebevis til den som er opplært.
Kompetansebeviset skal være ensartet, i hendig format og vanskelig å forfalske. Det skal inneholde minst følgende:

a. a.
   navn på opplæringsvirksomheten,
b. b.
   navn og fødselsdato på den som er opplært,
c. c.
   fotografi av den som er opplært,
d. d.
   type arbeidsutstyr som det er gitt opplæring i,
e. e.
   utstedelsesdato,
f. f.
   navn og signatur til den som utsteder kompetansebeviset.

Virksomheten skal sørge for oppbevaring av dokumentasjon på at sikkerhetsopplæring er gitt. Ved opphør av virksomhet som fører register, skal dokumentasjonen overføres til annet norsk register eller til Arbeidstilsynet hvis slikt register ikke finnes.

Arbeidstilsynets kommentar

Bestemmelsen skal forstås slik at det stilles krav til at registerfører er uavhengig av den sertifiserte virksomheten for sikkerhetsopplæring av arbeidsutstyr. Registerfører har ansvar for å kontrollere at grunnlaget for kompetansebeviset er riktig i forhold til gjeldende krav, utgi kompetansebeviset, samt føre register over gyldige kompetansebevis. Virksomhet som fører register er underlagt Arbeidstilsynets tilsynsmyndighet, jf. arbeidsmiljøloven kapittel 18.

Noen bransjer har i dag etablert noen sentrale registre for kompetansebevis som en frivillig ordning.

Utstedt kompetansebevis kan omfatte flere kategorier arbeidsutstyr.

§ 8-3. Krav til opplæringsvirksomhet som skal drive sikkerhetsopplæring av arbeidstakere som skal delta i arbeid under vann eller økt omgivende trykk

Virksomhet som skal drive sikkerhetsopplæring i utførelse av arbeid under vann eller økt omgivende trykk, skal minst sørge for og kunne dokumentere:

a. a.
   at opplæring gis i samsvar med kravene i **forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 8** og **forskrift om utførelse av arbeid § 26-21**, **§ 26-22** og **§ 26-23**
b. b.
   utarbeidelse av egne planer for sikkerhetsopplæring
c. c.
   at opplæringen følger planene for sikkerhetsopplæring
d. d.
   nødvendig kunnskap og erfaring hos den som utfører sikkerhetsopplæringen, jf. § 26-17
e. e.
   nødvendig kunnskap om gjeldende lover og forskrifter på området
f. f.
   nødvendig opplæring i utarbeidelse og anvendelse av risikovurderinger
g. g.
   tilstrekkelig kapasitet for sikkerhetsopplæring
h. h.
   at sikkerhetsopplæringen organiseres uavhengig av virksomhetens øvrige aktivitet
i. i.
   nødvendige lokaler og utstyr
j. j.
   at det avholdes avsluttende prøver etter gjennomgått sikkerhetsopplæring
k. k.
   nødvendige forutsetninger for å kunne utstede dykkerbevis for bestått sikkerhetsopplæring innen dykking
l. l.
   føring av register over opplærte personer
m. m.
   forsikring for personskade som kan oppstå i forbindelse med sikkerhetsopplæringen.

Endret ved **forskrifter 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), **14 des 2018 nr. 1977** (i kraft 1 jan 2019).

Arbeidstilsynets kommentar

Sikkerhetsopplæringen skal blant annet gi kompetanse til å foreta slike risikovurderinger som nevnt i forskrift om utførelse av arbeid § 26-1.

Kravene til opplæringsinstitusjonen medfører ingen offentlig godkjenning. Tilsynsmyndighetene kan kreve fremlagt dokumentasjon på at kravene i forskriften er oppfylt. I tillegg til at virksomhetene kan underlegges alminnelig tilsyn, vil Arbeidstilsynet føre tilsyn med virksomhetenes sikkerhetsopplæring.

Når det gjelder føring av register over opplærte personer, kommer lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger til anvendelse.

§ 8-4. Utstedelse av dykkerbevis

Virksomhet som driver sikkerhetsopplæring skal utstede dykkerbevis. Dykkerbeviset kan bare utstedes til den som:

a. a.

har fylt 18 år,

b. b.

ved helseerklæring er funnet skikket til dykking,

c. c.

har gjennomgått praktisk og teoretisk sikkerhetsopplæring, og bestått avsluttende prøver.

Tilføyd ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013).

Arbeidstilsynets kommentar

Det er den som driver sikkerhetsopplæringen, som skal utstede dykkerbevisene. Kravene til dykkerbevisene reguleres i § 8-5.

§ 8-5. Krav til dykkerbevis

Dykkerbevis skal være ensartet, i hendig format og vanskelig å forfalske. Det skal inneholde:

a. a.

navn og logo på opplæringsvirksomheten samt nasjonalitetskjennetegn for Norge

b. b.

navn, fødselsdato og nasjonalitet på den som har gjennomgått sikkerhetsopplæringen

c. c.

fotografi av den som er opplært

d. d.

bevisinnehaverens signatur

e. e.

klassen for den opplæring som er fullført

f. f.

bevisnummer

g. g.

utstedelsesdato

h. h.

setningen: «Dykkerbeviset er kun gyldig sammen med gyldig helseerklæring».

Den som skal utføre redningsdykking skal dokumentere fagopplæringen i tillegg til dykkerbeviset.
Tilføyd ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), endret ved **forskrift 14 des 2018 nr. 1977** (i kraft 1 jan 2019).

Arbeidstilsynets kommentar

Arbeidstilsynet forutsetter at skolene samarbeider om utformingen av dykkerbevisene.

På bevisets ene side skrives «dykkerbevis», og på andre side skrives «diving certificate».

§ 8-6. Krav til sakkyndig virksomhet som skal kontrollere arbeidsutstyr

Sakkyndig virksomhet skal være sertifisert av et sertifiseringsorgan.
Sakkyndig virksomhet skal ha tilstrekkelige teoretiske kunnskaper og praktisk erfaring på det området den skal virke.
Sakkyndig virksomhet skal utføre arbeidet med faglig integritet, teknisk dyktighet og uavhengighet. Arbeidet skal tilrettelegges slik at virksomheten eller virksomhetens tilsatte ikke kan la seg påvirke av press eller tilskyndelser som kan påvirke resultatet av den kontrollen de skal utføre.
For å utføre sine oppgaver fullt forsvarlig skal sakkyndig virksomhet ha:

a. a.

en organisasjon som er tilpasset den virksomhet som skal drives,

b. b.

nødvendig kompetent personale,

c. c.

nødvendig utstyr og hjelpemidler,

d. d.

tilgang til utstyr som de selv ikke har, og som er nødvendig for å kunne gjennomføre kontrollen,

e. e.

beskrivelse av rutinene for den sakkyndige kontrollen.

Det personalet som skal utføre kontrollen, skal ha:

a. a.

   god teknisk bakgrunn,

b. b.

   kunnskap om gjeldende lover, forskrifter og standarder,

c. c.

   kunnskap og erfaring med den kontrollen som skal utføres,

d. d.

   den ferdighet som kreves for å utarbeide dokumentasjon for utført kontroll.

Sakkyndig virksomhet har taushetsplikt om tekniske forhold og forretningsforhold, som det av konkurransemessige grunner er av betydning å hemmeligholde.
Sakkyndig virksomhet skal tegne ansvarsforsikring.
Oppfyllelse av kravene i denne paragraf skal dokumenteres.
Endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 8-4).

Arbeidstilsynets kommentar

De som ønsker å bli sertifisert som sakkyndig virksomhet, må sende en søknad om det til et sertifiseringsorgan som er utpekt av Arbeidstilsynet.

Sakkyndig virksomhet må ha personell med nødvendig teoretisk kunnskap og praktisk erfaring med den typen innretning som skal kontrolleres. Dermed kan feil og svakheter og betydningen av dem bli avdekket og vurdert opp mot sikkerheten ved fortsatt bruk av det aktuelle arbeidsutstyret.

Sakkyndig virksomhet kan være organisert i bedriften selv, men må ha et selvstendig linjeansvar som ikke skal påvirkes av driftsøkonomiske hensyn på en måte som går utover sikkerheten.

Sakkyndig virksomhet må ha en organisasjon og kompetanse som gjør det mulig å legge et helhetssyn til grunn ved vurderingen av det aktuelle arbeidsutstyret i den bruken det er tiltenkt.

Sakkyndig virksomhet må tegne ansvarsforsikring med mindre det er en offentlig virksomhet der staten er selvassurandør.

§ 8-7. Sakkyndig kontroll av arbeidsutstyr

Sakkyndig virksomhet skal kontrollere at arbeidsutstyret er i samsvar med kravene til arbeidsutstyr i **forskrift om utførelse av arbeid § 10-6**, og er fullt forsvarlig montert, oppstilt og vedlikeholdt.
Den sakkyndige kontroll skal særlig omfatte:

a. a.

   kontroll av de deler av arbeidsutstyret som har betydning for sikkerheten og arbeidsmiljøet og som vil være utsatt for slitasje, sprekker, skader, korrosjon og lignende,

b. b.

   funksjonskontroll med passende last,

c. c.

   kontroll av verneinnretninger,

d. d.

   kontroll av at de instruksjoner for bruk, drift og vedlikehold som er av betydning for sikkerheten, er tilstede.

Sakkyndig virksomhet skal dokumentere kontrollen og attestere at det er fullt forsvarlig å bruke arbeidsutstyret.
Endret ved **forskrifter 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 8-5), **22 des 2014 nr. 1883** (i kraft 1 jan 2015), **22 des 2016 nr. 1859** (i kraft 1 jan 2017).

Arbeidstilsynets kommentar

Arbeidsgiveren er ansvarlig for at det blir foretatt sakkyndig kontroll i tråd med krav i forskrift om utførelse av arbeid kapittel 13. Den sakkyndige virksomheten utfører kontrollen på vegne av arbeidsgiveren.

Det vises til Arbeidstilsynets «Normer for kontrollomfang» for en nærmere beskrivelse av hvordan sakkyndig kontroll skal gjennomføres, se temaside om **sakkyndig kontroll**.

Til andre ledd bokstav b

Hva som menes med «funksjonskontroll med passende last» må fremgå av maskinens bruksanvisning. Alternativt kan dette bestemmes ut fra gjeldende standarder for kontroll, som for eksempel ISO 9927 for kontroll av kraner. Hvor det ikke finnes angivelse av «passende last» i bruksanvisning eller aktuelle standarder som kan brukes for å beregne «passende last», må beregningen av «passende last» foretas av sakkyndig virksomhet som er sertifisert som S1. Kravene til kvalifikasjoner hos sakkyndig virksomhet er konkretisert i «Tilleggskriterier for sakkyndig virksomhet», se temaside om **sertifiseringsordningen for arbeidsutstyr**.

Til tredje ledd

Dokumentasjonen av sakkyndig kontroll må være tilgjengelig for Arbeidstilsynet og eventuelle andre sakkyndige virksomheter som måtte få befatning med utstyret, se forskrift om utførelse av arbeid § 13-4. Verneombudet bør også ha tilgang til attestene fra siste sakkyndige kontroll, for å kunne utføre sine oppgaver, jf. aml. § 6-2 andre ledd bokstav a.

Kapittel 9. Utlendingers adgang til å bruke arbeidsutstyr eller til å utføre arbeid under vann eller økt omgivende trykk

Kapitlet tilføyd ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013). Overskrift endret ved **forskrift 24 feb 2014 nr. 206**.

§ 9-1. Krav til yrkeskvalifikasjoner for borger fra annet EØS-land eller Sveits som skal etablere seg i Norge og bruke arbeidsutstyr

Borger fra annet EØS-land eller Sveits som skal etablere seg i Norge og bruke arbeidsutstyr som nevnt i **forskrift om utførelse av arbeid § 10-3** skal søke Arbeidstilsynet om tillatelse før oppstart av slikt arbeid. Tillatelse gis dersom søkeren fremlegger:

- -
  bevis for nasjonalitet
- -
  kompetansebevis eller kvalifikasjonsbevis som kreves for bruk av det aktuelle arbeidsutstyret i annet EØS-land eller Sveits.

Tillatelse skal også gis til den som har utøvd yrket på heltid i to år i løpet av de siste til årene i et annet EØS-land eller Sveits som ikke lovregulerer det aktuelle yrket, forutsatt at de innehar et eller flere kompetansebevis eller kvalifikasjonsbevis som bevitner at søkeren er kompetent til å bruke det aktuelle arbeidsutstyret. Kravet om to års praksis gjelder ikke dersom søker har kompetansebevis eller kvalifikasjonsbevis fra en lovregulert utdanning.
Dersom opplæringen som søkeren har gjennomgått, er av vesentlig annen art enn det som følger av **forskrift om utførelse av arbeid § 10-2**, må søkeren enten fullføre en prøveperiode eller avlegge en egnethetsprøve, før tillatelse eventuelt gis. Søkeren kan velge mellom prøveperiode eller egnethetsprøve. Arbeidstilsynet fastsetter nærmere retningslinjer for slik egnethetsprøve og prøveperiode.
Arbeidstilsynet skal overfor søker bekrefte mottak av søknad og eventuelt etterspørre nødvendige opplysninger innen en måned etter at slik søknad er mottatt.
Søknaden skal behandles så snart som mulig, og senest innen fire måneder etter at fullstendig dokumentasjon ble oversendt.
Dersom det ikke fattes noen beslutning før fristen utløper, kan forholdet påklages til overordnet myndighet i tråd med reglene i **arbeidsmiljøloven § 18-6** syvende ledd.
Tilføyd ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), endret ved **forskrift 24 feb 2014 nr. 206**.

§ 9-2. Krav til borger fra annet EØS-land eller Sveits som skal arbeide midlertidig i Norge og bruke arbeidsutstyr

For borger fra annet EØS-land eller Sveits som er lovlig etablert i et annet EØS-land eller Sveits og som skal arbeide midlertidig i Norge og bruke arbeidsutstyr som nevnt i **forskrift om utførelse av arbeid § 10-3** gjelder bestemmelsene i **§ 9-1** med de særregler som følger av denne paragrafen.
I tilfeller som nevnt i **§ 9-1** andre ledd, skal tillatelse gis dersom søkeren fremlegger dokumentasjon på at vedkommende er lovlig etablert i et annet EØS-land eller Sveits og ikke på noen måte er ilagt forbud mot å utøve sin virksomhet.
Arbeidstilsynet skal søke å avgjøre saken senest innen en måned etter at søknaden er mottatt. Dersom det er fare for forsinkelse, skal søkeren underrettes senest innen en måned om grunnen til forsinkelsen og tidsplan for en beslutning, som må være fattet senest to måneder etter mottak av fullstendig dokumentasjon.
Der det foreligger en vesentlig forskjell mellom de faglige kvalifikasjonene til søkeren og den opplæring som kreves etter **forskrift om utførelse av arbeid § 10-2**, og i den utstrekning denne forskjellen er slik at den kan være skadelig for helse eller sikkerhet, skal søkeren gis mulighet til å vise, ved hjelp av en egnethetsprøve, at denne innehar den manglende kunnskap eller kompetanse. Dersom det er truffet beslutning om at søkeren skal gjennomgå egnethetsprøve i henhold til fristene i forrige ledd, skal denne tilbys innen en måned. Dersom egnethetsprøven ikke tilbys innen en måned, kan søkeren utøve arbeidet. Arbeidstilsynet fastsetter de nærmere retningslinjer for slik egnethetsprøve.
Dersom det ikke foreligger noen reaksjon innen fristene i tredje og fjerde ledd, kan arbeidet utøves.
Tilføyd ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), endret ved **forskrift 24 feb 2014 nr. 206**.

§ 9-3. Krav til yrkeskvalifikasjoner for borger fra annet EØS-land eller Sveits som skal etablere seg i Norge og arbeide under vann eller økt omgivende trykk

Tillatelse skal gis til den som har utøvd yrket på heltid i to år i løpet av de siste ti årene i et annet EØS-land eller Sveits som ikke lovregulerer det aktuelle yrket, forutsatt at de innehar et eller flere kompetansebevis eller kvalifikasjonsbevis som bevitner at søkeren er kompetent til å utføre arbeidet. Kravet om to års praksis gjelder ikke dersom søker har kompetansebevis eller kvalifikasjonsbevis fra en lovregulert utdanning.
Søker skal uansett fremlegge bekreftelse på tilfredsstillende helse ved det dokument som kreves i annet EØS-land eller Sveits eller den seneste av disse landenes oppholdsstat for adgang til eller utøvelse av yrket, eller dersom det i disse landene ikke kreves dokumentasjon som nevnt, fremlegge attest utstedt av vedkommende myndighet i staten som tilsvarer attestene utstedt i Norge. Det kan kreves at dokumentasjon på tilfredsstillende helse ved fremleggelse ikke skal være mer enn tre måneder gammel.
Dersom opplæringen som søkeren har gjennomgått, er av vesentlig annen art enn det som følger av **forskrift om utførelse av arbeid § 26-20** og **§ 26-21**, skal søkeren avlegge en egnethetsprøve før tillatelse eventuelt gis. Arbeidstilsynet fastsetter nærmere retningslinjer for slik egnethetsprøve.
Arbeidstilsynet skal overfor søker bekrefte mottak av søknad og eventuelt etterspørre nødvendige opplysninger innen en måned etter at slik søknad er mottatt.
Søknaden skal behandles så snart som mulig, og senest innen fire måneder etter at fullstendig dokumentasjon ble oversendt.
Dersom det ikke fattes noen beslutning før fristen utløper, kan forholdet påklages til overordnet myndighet i tråd med reglene i **arbeidsmiljøloven § 18-6** syvende ledd.
Tilføyd ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), endret ved **forskrift 24 feb 2014 nr. 206**.

§ 9-4. Krav til borger fra annet EØS-land eller Sveits som skal arbeide midlertidig i Norge og arbeide under vann eller økt omgivende trykk

I tilfeller som nevnt i **§ 9-3** første ledd, skal tillatelse gis dersom søkeren fremlegger dokumentasjon på at vedkommende er lovlig etablert i et annet EØS-land eller Sveits og ikke på noen måte er ilagt forbud mot å utøve sin virksomhet.
Arbeidstilsynet skal søke å avgjøre saken senest innen en måned etter at søknaden er mottatt. Dersom det er fare for forsinkelse, skal søkeren underrettes senest innen en måned om grunnen til forsinkelsen og tidsplan for en beslutning, som må være fattet senest to måneder etter mottak av fullstendig dokumentasjon.
Der det foreligger en vesentlig forskjell mellom de faglige kvalifikasjonene til søkeren og den opplæring som kreves etter **forskrift om utførelse av arbeid § 26-20** og **§ 26-21**, og i den utstrekning denne forskjellen er slik at den kan være skadelig for helse eller sikkerhet, skal søkeren gis mulighet til å vise, ved hjelp av en egnethetsprøve, at denne innehar den manglende kunnskap eller kompetanse. Dersom det er truffet beslutning om at søkeren skal gjennomgå egnethetsprøve i henhold til fristene i forrige ledd, skal denne tilbys innen en måned. Dersom egnethetsprøven ikke tilbys innen en måned, kan søkeren utøve yrket. Arbeidstilsynet fastsetter de nærmere retningslinjer for slik egnethetsprøve.
Dersom det ikke foreligger noen reaksjon innen fristene i andre og tredje ledd, kan arbeidet utføres.
Tilføyd ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), endret ved **forskrift 24 feb 2014 nr. 206**.

§ 9-5. Krav til borger fra land utenfor EØS-området eller Sveits som skal arbeide under vann eller økt omgivende trykk

Arbeidstilsynet skal gi tillatelse til borger fra land utenfor EØS-området eller Sveits som søker etter **forskrift om utførelse av arbeid § 26-24**. Søknad om slik tillatelse skal dokumentere kvalifikasjonene for dykking, herunder hvilken institusjon som har foretatt opplæringen, hvilket opplæringsprogram som er fulgt og godkjenningen el. som er utstedt av offentlig myndighet i landet søkeren kommer fra.
Det skal fremlegges gyldig helseerklæring som ikke er mer enn tre måneder gammel ved fremleggelsen.
Søknaden og dokumentasjonen må foreligge på norsk eller engelsk. Hvis dokumentasjonen ikke foreligger på norsk eller engelsk, skal søkerne fremlegge en bekreftet oversettelse av dokumentasjonen.
Tilføyd ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013), endret ved **forskrift 24 feb 2014 nr. 206**.

Kapittel 10. Krav til kontroll av flasker for pusteluft til dykking og åndedrettsvern

Kapitlet endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere kapittel 9). Overskrift endret ved **forskrift 30 des 2013 nr. 1716** (i kraft 1 jan 2014).

§ 10-1. Krav om sakkyndig person

Arbeidstilsynet kan godkjenne en virksomhet som har tilsatt en sakkyndig person etter forskrift om utførelse av arbeid § 25-4, som kontrollør av trykkluftflasker til dykking og åndedrettsvern.
Endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1375 (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 9-1), 30 des 2013 nr. 1716 (i kraft 1 jan 2014).

Arbeidstilsynets kommentar

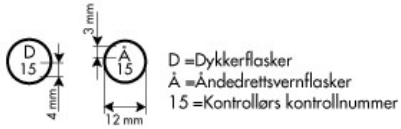
Kontroll og merking av trykkluftflasker må bare utføres av sakkyndig person som har gjennomgått kurs i samsvar med forskrift om utførelse av arbeid § 25-4.

§ 10-2. Kontrollstempel

En virksomhet som er godkjent som kontrollør, skal ha kontrollstempel med eget kontrollnummer. Arbeidstilsynet tildeler og fører fortegnelse over kontrollnumrene.
Arbeidstilsynet kan trekke tilbake godkjenningen og kontrollstemplet dersom bestemmelsene i forskriften her kapittel 10 og i forskrift om utførelse av arbeid kapittel 25, ikke blir overholdt.
Ved opphør av virksomhet skal det gis melding til Arbeidstilsynet om at kontrollnummeret ikke lenger er i bruk.
Endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1375 (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 9-2), 30 des 2013 nr. 1716 (i kraft 1 jan 2014), 22 des 2014 nr. 1883 (i kraft 1 jan 2015).

§ 10-3. Kontrollstemplets utforming

Kontrollstemplet skal utformes slik:

Endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1375 (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 9-3), 30 des 2013 nr. 1716 (i kraft 1 jan 2014).

Kapittel 11. Utstedelse av sertifikater

Kapitlet endret ved forskrift 19 des 2012 nr. 1375 (i kraft 1 jan 2013, tidligere kapittel 10).

§ 11-1. Registrering av kontrollører som utsteder av arbeidssertifikat

Arbeidstilsynet skal registrere kontrollører som utsteder arbeidssertifikat for arbeid i eller på tanker, rom, rørledning eller liknende hvor det kan være fare for brann eller eksplosjon, jf. forskrift om utførelse av arbeid kapittel 29.
Endret ved forskrift 19 des 2012 nr. 1375 (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 10-1).

Kapittel 12. Arbeidstilsynets samtykke ved oppføring av bygning mv. etter arbeidsmiljølovens § 18-9

Kapitlet endret ved forskrift 19 des 2012 nr. 1375 (i kraft 1 jan 2013, tidligere kapittel 11).

§ 12-1. Hovedregel om elektronisk innsending av søknad

Arbeidstilsynet fastsetter skjema for søknad om samtykke etter arbeidsmiljøloven § 18-9. Skjema for søknad om samtykke skal som hovedregel leveres elektronisk i digitalt i system som Arbeidstilsynet fastsetter.
I tillegg til de opplysninger som kreves i søknadsskjemaet, kan Arbeidstilsynet i det enkelte tilfellet kreve alle opplysninger som anses nødvendige for å vurdere om lovens krav er oppfylt.
Endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1375 (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 11-1), 15 des 2021 nr. 3599 (i kraft 1 jan 2022), 31 mai 2022 nr. 937 (i kraft 1 juni 2022).

Arbeidstilsynets kommentar

Søknadsskjema og veiledning for hva søknaden skal inneholde, finnes på www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/.

Søknaden må dokumentere at arbeidsmiljøutfordringene til de fremtidige arbeidsplassene og arbeidslokalene, samt drift og vedlikehold av bygget/tiltaket, er vurdert og blir fullt forsvarlig ivaretatt. Se arbeidsplassforskriften om krav til arbeidsplasser og arbeidslokaler.

Det må dokumenteres at verneombud og arbeidsmiljøutvalg har medvirket i planleggingsprosessen i henhold til arbeidsmiljøloven §§ 6-2 og 7-2 og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 2-2.

Den som oppfører bygning for utleie, og som selv ikke skal være arbeidsgiver for ansatte i de fremtidige arbeidslokalene, har ansvar for å ivareta planlegging etter fremtidig bruk. Se forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler § 1-3 fjerde ledd om hvilke bestemmelser som gjelder for utleiere.

Utleiere av arbeidslokaler må så langt det er mulig, samarbeide med aktuelle leietakere tidlig i planleggingsprosessen etter den enkelte leietakerens risiko og utfordringer.

§ 12-2. Vilkår for samtykke

Arbeidstilsynet kan sette som vilkår for samtykke etter **arbeidsmiljøloven § 18-9**:

a. a.
   at det utføres tiltak til bedring av arbeidsmiljøet ut over de endringer som er nevnt i søknaden,

b. b.
   at Arbeidstilsynet holdes løpende orientert ved prosjekter som er av en slik karakter at detaljplaner ikke kan fremlegges på forhånd og at disse må forelegges og godkjennes etter hvert som de foreligger. Arbeidstilsynet kan i slike tilfeller også kreve å bli holdt løpende orientert om eventuelle merknader fra arbeidsmiljøutvalg eller verneombud etter hvert som disse behandler planene,

c. c.
   at det foretas kontroll eller prøving som Arbeidstilsynet finner nødvendig før endret anlegg, produksjonsprosesser eller utstyr tas i bruk.

Arbeidstilsynet kan samtykke i at et bygningsarbeid eller annen endring settes i gang før planene er ferdigbehandlet av tilsynet, dersom det finner at dette er ubetenkelig ut fra arbeidsmiljøhensyn. Tilsynet kan sette vilkår for tillatelsen.
Endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 11-2).

Kapittel 13. Vilkår for godkjenning m. m.

Kapitlet endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere kapittel 12).

§ 13-1. Godkjenning, etterprøving, dokumentasjon mv. av arbeidsutstyr

Arbeidstilsynet kan, når det anses påkrevd for å oppnå at arbeidsutstyr blir konstruert og forsynt med verneutstyr i samsvar med de krav arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter setter, kreve:

a. a.
   typegodkjenning av arbeidsutstyr før bruk i Norge,

b. b.
   etterprøving av arbeidsutstyr for å få godtgjort at den svarer til typegodkjent modell,

c. c.
   godkjenning av teknisk innretning ved Arbeidstilsynet, ved sakkyndig institusjon eller sakkyndig person godkjent av Arbeidstilsynet,

d. d.
   dokumentasjon som godtgjør at arbeidsutstyr er godkjent av utenlandsk myndighet eller prøvingsinstitusjon,

e. e.
   egenkontroll av arbeidsutstyr som godtgjøres ved rapport om kontrolltiltak eller annen dokumentasjon.

Arbeidstilsynet kan, i forbindelse med godkjenningsordningene som er nevnt i første ledd, kreve at produsent av arbeidsutstyr har personale med nødvendige faglige kvalifikasjoner, og at produsenten fører kontroll med materialer, komponenter, tilvirking og det ferdige produkt.
Videre kan det stilles vilkår om etterfølgende inspeksjoner og at disse skal foretas av personer med bestemte faglige forutsetninger.
Endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 12-1).

Arbeidstilsynets kommentar

Med typegodkjenning menes godkjenning til å tilvirke, omsette og bruke arbeidsutstyr.

For maskiner og sikkerhetskomponenter gjelder kravene i forskrift om maskiner.

Typegodkjenning gjelder bare det arbeidsutstyret som ikke omfattes av forskrift om maskiner.

Typegodkjenning forutsetter forutgående granskning eller prøving etter nærmere fastsatt program for den aktuelle innretningen eller gruppen av innretninger. Programmet vil omfatte krav til egenskaper og funksjoner som er av grunnleggende betydning for den vernetekniske standarden. Programmet kan videre omfatte krav til sikkerhetsmessige, arbeidshygieniske og ergonomiske forhold.

Typegodkjenning kan gis for et begrenset tidsrom eller uten slik begrensning. Godkjenning kan gjelde inntil Arbeidstilsynet på grunnlag av nye erfaringer eller vurderinger finner at kravene må endres. Typegodkjenningsprosedyren egner seg fortrinnsvis for serietilvirkede innretninger.

Kostnader forbundet med prøving belastes den som har plikt til å sørge for godkjenningen, se arbeidsmiljøloven § 5-5.

Arbeidstilsynet kan kreve at produsenter av tekniske innretninger har personell med nødvendige faglige kvalifikasjoner. Videre kan det stilles vilkår om at etterfølgende inspeksjoner skal foretas av personer med bestemte faglige kvalifikasjoner.

§ 13-2. Kontrollstempling og tilbaketrekning av godkjenning av virksomhet som skal drive kontroll av trykkluftsflasker til dykking og åndedrettsvern

Arbeidstilsynet tildeler og fører fortegnelse over kontrollnumre som er tildelt godkjente kontrollører. Arbeidstilsynet kan trekke tilbake godkjenningen og kontrollstemplet.
Endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 12-2).

Arbeidstilsynets kommentar

Med godkjent kontrollør menes virksomhet med tilsatt sakkyndig person, se forskriftens § 10-3.

Kapittel 14. Gebyrer og avgifter

Kapitlet endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere kapittel 13).

§ 14-1. Gebyrer for byggesaksbehandling etter arbeidsmiljøloven § 18-9

Arbeidstilsynet skal beregne og kreve gebyr for behandling av søknad om samtykke etter **arbeidsmiljøloven § 18-9** første ledd. Gebyret skal ikke overstige selvkost ved tjenesten. Gebyret fastsettes etter en inndeling i fem kategorier av type bygg og antall kvadratmeter:

- Kategori 1: Publikumsbygg og yrkesbygg uten faste arbeidsplasser; maks gebyr 3895 kroner.
- Kategori 2: Yrkesbygg med faste arbeidsplasser uten maskinelle prosesser og forurensninger; maks gebyr 11685 kroner.
- Kategori 3: Yrkesbygg med faste arbeidsplasser og med maskinelle prosesser og fare for forurensninger; maks gebyr 23370 kroner.
- Kategori 4: Større byggekomplekser, for eksempel flyplassutbygging og butikksenter, som krever vesentlig mer arbeid enn det som fastsettes i de enkelte kategorier; gebyret vurderes i det enkelte tilfellet.
- Kategori 5: Enkeltsaker som ikke går inn under noen av de ovenfor nevnte kategorier, for eksempel ventilasjonssaker og bygningstekniske installasjoner; maks gebyr 1126 kroner. Arbeidstilsynet kan indeksregulere satsene årlig i samsvar med justeringene i statsbudsjettet for lønns- og prisvekst.

Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse på Svalbard.
Endret ved **forskrifter 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 13-1), **22 des 2015 nr. 1832** (i kraft 1 jan 2016), **10 mai 2022 nr. 818**.

Arbeidstilsynets kommentar

Gebyrsatsene for behandling av søknad om samtykke finnes på www.arbeidstilsynet.no.

§ 14-2. Avgift for regionale verneombud i bygge- og anleggsbransjen

Ordningen med regionale verneombud finansieres ved at arbeidsgiverne i virksomheter som omfattes av forskriften betaler en avgift til et fond som administreres av fondsstyret. Fondsstyret fastsetter avgiften for ett år av gangen.
Avgiften skal ikke være høyere enn 0,05 % av lønnsutgiftene, og skal beregnes slik at ordningen ved årsskiftet ikke akkumulerer et overskudd høyere enn ordningens årlige driftskostnader. Avgiften skal likevel være minst kr 500. For virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere skal avgiften være kr 500.
Fondsstyret kan fastsette innkrevingsgebyr som dekker utgiftene ved innkreving av avgiften.
Endret ved **forskrifter 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 13-2), **13 mars 2013 nr. 281**, **24 feb 2014 nr. 206**, **17 mars 2014 nr. 281**, **15 mai 2017 nr. 602** (i kraft 1 jan 2018), **1 mars 2023 nr. 275**.

Arbeidstilsynets kommentar

Med lønnsutgifter menes bruttolønn per år for de arbeidstakerne som har utført arbeid på bygg og anlegg. Lønnsutgifter til arbeidstakere som utfører administrasjon og/eller annet arbeid som ikke er bygge- og anleggsarbeid, tas ikke med i beregningsgrunnlaget for avgiften.

Avgiften fastsettes av bruttolønnen det året det skal betales avgift for.

§ 14-3. Avgift for regionale verneombud for overnattingsvirksomheter, serveringsvirksomheter, rengjøringsvirksomheter, mfl.

Ordningen finansieres ved at arbeidsgiverne i virksomheter som omfattes av forskriften betaler en avgift på 0,065 % av lønnsutgiftene til et fond som administreres av fondsstyret. Avgiften skal minst være kr 250. For virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere skal avgiften være kr 250.
Fondsstyret har myndighet til å sette ned avgiften dersom ordningen akkumulerer et betydelig overskudd. Fondsstyret skal sette ned avgiften dersom ordningen ved årsskiftet har akkumulert et overskudd tilsvarende de totale driftskostnadene for foregående år.
Fondsstyret kan fastsette innkrevingsgebyr som dekker utgiftene ved innkreving av avgiften.
Endret ved forskrifter **19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 13-3), **1 mars 2023 nr. 275**.

Arbeidstilsynets kommentar

Se kommentarer til forskriftens § 14-2.

Kapittel 15. Avsluttende bestemmelser

Kapitlet endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere kapittel 14).

§ 15-1. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller vedtak gitt i medhold av denne, eller medvirkning til dette, er straffbart i henhold til **arbeidsmiljøloven kapittel 19**.
Endret ved **forskrift 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 14-1).

§ 15-2. Overtredelsesgebyr

Dersom noen som har handlet på vegne av virksomheten har overtrådt bestemmelser i forskriften her eller vedtak gitt i medhold av denne, kan virksomheten ilegges overtredelsesgebyr etter **arbeidsmiljøloven § 18-10**.
Tilføyd ved **forskrift 30 des 2013 nr. 1716** (i kraft 1 jan 2014).

§ 15-3. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2013.
Endret ved **forskrifter 19 des 2012 nr. 1375** (i kraft 1 jan 2013, tidligere § 14-2), **30 des 2013 nr. 1716** (i kraft 1 jan 2014, tidligere § 15-2).

Arbeidstilsynets kommentar

Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 16-3 «Ikrafttredelse» gir en oversikt over hvilke arbeidsmiljøforskrifter som er opphevet.